

Direcția de inspecție pentru judecători

Nr. lucrare: 19-4635

Data: 14 octombrie 2019

RAPORT

privind rezultatul verificărilor necesare pentru aprecierea măsurii în care afirmațiile doamnei judecător Chiș Andreea, membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, din 3 septembrie 2019, sunt de natură să afecteze reputația profesională a doamnei Gîrbovan Dana Cristina, judecător în cadrul Curții de Apel Cluj

1. Data și modalitatea de sesizare

Prin cererea înaintată Consiliului Superior al Magistraturii la data de 1 octombrie 2019, prin intermediul adresei de corespondență electronică și înregistrată la aceeași dată, doamna judecător Dana Cristina Gîrbovan¹ a solicitat, să i se aprobe cererea sa de apărare a reputației profesionale, în raport cu acțiunea doamnei judecător Andreea Chiș, membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii, care pe data de 3 septembrie 2019 „preluând și prezentând un fake news, a credibilizat informația mincinoasă potrivit căreia ar fi fost în casa domnului deputat Florin Iordache pentru a-și negocia funcția de ministru al justiției, fapt ce a avut ca efect diseminarea largă a informației false de către presă”.

Această cerere a fost înaintată Inspecției Judiciare, de către Consiliul Superior al Magistraturii, cu solicitarea de a se efectua verificările prealabile necesare, în raport de aspectele expuse, fiind înregistrată la Direcția de inspecție pentru judecători la 3 octombrie 2019, sub numărul 19-4635.

2. Aspectele sesizate

Doamna judecător Gîrbovan („petentă”) a solicitat, în temeiul art. 30 alin. (2) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările ulterioare („Legea 317”), să îi fie apărată reputația profesională, grav și direct afectată de acțiunea doamnei judecător Andreea Chiș, membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii („CSM”), care, la 3 septembrie 2019, în cadrul unui mecanism clasic de dezinformare, a preluat și a prezentat informația mincinoasă potrivit căreia petenta și-ar fi negociat funcția

de ministru al justiției în timp ce se afla în casa domnului deputat Florin lordache, împrejurare ce ar fi avut ca efect credibilizarea și diseminarea largă de către presă a informației respective.

În motivarea sesizării, petenta a prezentat următoarea cronologie arătând că:

(1) la 23 august 2019, a anunțat public

(a) acceptarea de principiu a propunerii prim ministrului, doamna Viorica Dancilă, privind preluarea funcției de ministru al justiției și

(b) condițiile în care a acceptat această propunere;

(2) la 25 august 2019, a dat publicității obiectivele pe care le-ar fi urmărit din poziția de ministru al justiției în scopul sporirii eficienței justiției și întăririi independenței acesteia¹;

(3) la 26 august 2019, premierul a transmis Președintelui României propunerile pentru mai multe portofolii din cadrul Guvernului, inclusiv pentru Ministerul Justiției, care o viza pe petentă; propunerile au fost respinse la 28 august 2019;

(4) după anunțul de respingere, a declarat public că a luat act de decizia Președintelui și că, în acest context, își va retrage demisia pe care o înaintase Secției de judecători a CSM pentru a permite demararea procedurilor de numire²; cu aceeași ocazie, a prezentat punctul său de vedere cu privire la comentariile apărute în media și în rândul politicienilor pe marginea propunerii sale pentru ocuparea funcției de ministru al justiției³;

(5) la 24 august 2019, pe site-ul „comisarul.ro”⁴ a fost publicat articolul intitulat „*CULISE / Negocierile Danei Gârbovan cu PSD, acasă la lordache. Lia Savonea, omul-cheie.*”, în contextul în care la adresa sa au fost publicate mai multe articole vădit calomnioase și mincinoase, fie pe conturi false de Facebook, fie pe site-uri binecunoscute ca site-uri „fantomă”, de fake news,

¹ „Am acceptat propunerea pentru că poziția de ministru conferă capacitatea de a implementa soluții pentru a îmbunătăți actul de justiție, împreună cu Consiliul Superior al Magistraturii. Acesta este și motivul pentru care mi-am condiționat acceptul de asigurarea unei depline independențe în exercitarea mandatului. Mi-am asumat sarcina unui ministru tehnocrat, deschis propunerilor și colaborării cu toți factorii decizionali și societatea civilă în scopul îmbunătățirii justiției.”

² „Mi-am înaintat demisia către Secția de judecători a CSM, pentru a permite demararea procedurilor de numire, în noul context aceasta nu mai este necesară, motiv pentru care îmi voi retrage demisia depusă și voi cere Secției pentru judecători a CSM să ia act de acest fapt.”

³ „Propunerea numirii mele a stârnit ample și vaste comentarii, multă minciună și calomnie, însă nu am găsit nici măcar o minimă dezbatere, nici o propunere făcută de oameni politici, jurnaliști sau comentatori, care să conțină măcar o singură soluție la problemele din justiție, ce grevează munca a mii de judecători și procurori și afectează milioane de cetățeni.”

⁴<https://www.comisarul.ro/articol/culise/negocierile-danei-garbovan-cu-psd-acasa-la->

lipsite de credibilitate;

(6) la 28 august 2019 a revenit asupra demisiei;

(7) la 3 septembrie 2019, Secția pentru judecători a CSM a luat în discuție revenirea asupra demisiei; cu această ocazie, doamna judecător Andrea Chiș a susținut următoarele:

„ (...) am observat că, în ceea ce privește nominalizarea, nu sunt foarte clare circumstanțele în care ea s-a realizat, pentru că, de exemplu, un ziar spune că s-a întâlnit în casa unui om politic, respectiv a vice-președintelui Camerei Deputaților, a domnului deputat lordache. Și eu solicit de asemenea să sesizăm Inspecției Judiciare pentru că sunt două posibilități: este un fapt adevărat și putem discuta aceeași abatere sau este neadevărat și atunci eu vă solicit să apărăm reputația profesională și independența doamnei judecător, pentru că asta este de competența secției de judecători, însă cred o astfel de imputație nu poate rămâne necercetată.”⁵,

fără să precizeze elementele ce au determinat-o să acorde chiar o minimă importanță unei calomnii atât de vădite, încât nu a fost preluată de nici un jurnalist deși educația sa juridică și civică, precum și calitatea de expert în comunicare i-ar fi permis să distingă un fake news de o știre de presă și un site anonim de un ziar.

(8) în perioada 24 august – 3 septembrie 2019, nu a fost contactată de niciun reprezentant media pentru a confirma dacă a fost vreodată în casa deputatului lordache; în aceeași perioadă, presa nu a preluat informația publicată pe site-ul „comisarul.ro”, informație care este o „minciună elucubrăntă”, „fiind de notorietate că acesta este un site fantomă, inclus în mod repetat între site-urile ce generează fake news”;

(9) în perioada următoare ședinței Secției pentru judecători a CSM, mijloacele de comunicare tradiționale și rețelele de socializare au abundat de știri⁶ privind informația, vădit falsă și ignorată de presă anterior, potrivit căreia petenta ar fi „negociat” funcția de ministru în casa deputatului lordache; spre exemplificare, petenta a menționat următoarele titluri:

(a) B1 tv: „Întrebarea zilei în ședința CSM: Și-a negociat Dana Gîrbovan postul de ministru al Justiției?”⁷;

(b) Revista 22: „A negociat Dana Gîrbovan cu Florin lordache înainte de

⁵ Înregistrarea ședinței este disponibilă la adresa <http://media.csm1909.ro/sedinta.php?mvvalue=20190903%20%20Sedinta%20Sectie%20pentru%20iudecatori%20din%20data%20de%2003%20septembrie%202019>

⁶ A se vedea Anexa nr. 1.

⁷ <https://www.b1.ro/stiri/eveniment/exclusiv-o-judecatoare-propune-sesizarea-inspectiei-judiciare-in-legatura-cu-negocierile-dintre-florin-iordache-si-dana-garbovan-iordache-a-uitat-tot-terminati-cu-prostiile-eu-nu-sunt-sustinator-293160.html>

nominalizarea sa? „⁸;

(c) Realitatea: „Și-a negociat Dana Gîrbovan funcția de ministru?”⁹;

(d) Ziare.com: „Că a fost la Florin Iordache în sufragerie, după cum relatează presa, sau nu, poate fi doar o circumstanță agravantă.”¹⁰;

(e) G4media: „Un judecător CSM cere sesizarea Inspecției Judiciare pentru verificarea informațiilor din presă potrivit cărora Dana Gîrbovan ar fi negociat cu Florin Iordache funcția de ministru al Justiției”¹¹.

(10) la 4 septembrie 2019, în contextul în care doamna judecător Chiș nu a indicat nici o sursă a știrii, lăsând să se înțeleagă că ar fi vorba despre o informație de presă, adică o informație suficient de credibilă ce necesită, față de gravitatea faptului prezentat, o verificare a veridicității sale de către Inspecția Judiciară, petenta i-a cerut public acesteia să precizeze care sunt „jurnaliștii și presa” la care a făcut referire¹²;

(11) la 5 septembrie 2019, judecătorul solicitat a precizat, într-o postare pe Facebook, că „ziarul” la care a făcut referire este „comisarul.ro”¹³.

În esență, petenta susține că acțiunea doamnei judecător Andrea Chiș constituie o veritabilă operațiune de dezinformare, astfel cum aceasta este definită de Comisia Europeană¹⁴; în calitate sa de membru al CSM, doamna

⁸ <https://revista22.ro/actualitate-interna/scandal-in-csm-a-negociat-dana-girbovan-cu-florin-iordache-inainte-de-nominalizarea-sa>

⁹ https://www.realitatea.net/și-a-negociat-dana-girbovan-func-ia-de-ministru-un-judecator-din-csm-vrea-sa-faca-lumina_2217325.html

¹⁰ <http://m.ziare.com/stiri/umbra-liei-savonea-cad-ultimele-masti-1576073-font3>

¹¹ <https://www.g4media.ro/un-judecator-csm-cere-sesizarea-inspectiei-judiciare-pentru-verificarea-informatiilor-din-presa-potrivit-carora-dana-girbovan-ar-fi-negociat-cu-florin-iordache-functia-de-ministru-al-justitiei.html>

¹² <https://www.facebook.com/dana.girbovan.S/posts/2456376561075444> (captura postării de pe Facebook se găsește în anexă)

¹³ <https://www.facebook.com/andrea.chis.3/posts/2721123871253428> (captura postării de pe Facebook se găsește în anexă)

¹⁴ „În ceea ce privește condițiile concrete privind acceptarea nominalizării, un ziar a scris că negocierile s-au purtat în casa domnului deputat Florin Iordache, Vicepreședinte al Camerei Deputaților, membru PSD. Este vorba despre articolul intitulat Culise. Negocierile Danei Garbovan cu PSD acasă la Iordache. Lia Savonea omul cheie. aparut în Comisarul din 24 august 2018, pe <https://www.comisarul.ro/articol/culise/negocierile-danei-garbovan-cu-psd-acasa-ta-1011815.html> (accesat ultima dată în 4.09.2018).

Cred că se impune verificarea acestei afirmații și luarea măsurilor ce se impun, adică fie o cercetare disciplinară, fie apărarea reputației profesionale și a independenței doamnei judecător de către Secția de judecători, în condițiile art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.”

¹⁴ „Dezinformarea este înțeleasă drept o serie de informații al căror caracter fals sau înșelător poate fi verificat, care sunt create, prezentate și diseminate pentru a obține un câștig economic sau pentru a induce publicul în eroare în mod deliberat și care pot provoca un prejudiciu public. Prejudiciul public cuprinde amenințări aduse proceselor democratice politice și de elaborare a politicilor, precum și amenințări aduse bunurilor publice precum protecția sănătății cetățenilor UE, mediul sau securitatea. Dezinformarea nu include raportarea erorilor, satira și parodia sau știrile și comentariile partizane identificate în mod darea atare.” Definiția a fost prezentată în documentul cu titlul „COMUNICARE A

judecător Chiș — prin aceea că a solicitat verificarea unei informații provenind dintr-o sursă lipsită de credibilitate și, ca atare, inițial ignorată — a devenit o sursă credibilă și cu autoritate pentru informația respectivă, acțiune care a avut ca efect imediat apariția în rândul opiniei publice a tendinței de a da crezare informației generând astfel suspiciuni și neîncredere față de persoanele sau instituțiile "țintă", cu consecința directă a afectării reputației acestora și a nivelului de încredere publică; de asemenea, s-a indus idea că funcția de ministru al justiției ar fi fost negociată politic cu suportul unor reprezentanți la vârf ai sistemului judiciar, printre care și președintele CSM.

În referire la sursa inițială a informației, petenta arată că site-ul „comisarul.ro” a fost identificat în repetate rânduri ca fiind un site de fake news, această împrejurare fiind de notorietate în domeniul comunicării publice.¹⁵ În continuare, se arată că un site web anonim nu poate fi o sursă credibilă pentru o persoană cu minime informații și de bună credință, cu atât mai mult cu cât acesta abundă în titluri suburbane de genul: „HOPA! Ce porcărie! PUTE rău, ce JEG” etc. Se susține că respectivul site a fost folosit la adresa petentei, în cuprinsul sau în chiar titlurile postărilor, expresii precum „sluga”, „penala”, „pesedista” inclusiv în cuprinsul articolului menționat fiind numită „judecătoarea pro-infractori”.

3. Data finalizării verificărilor

Verificările au fost finalizate la 11 octombrie 2019 fiind efectuate în termenul prevăzut de art. 96 alin. (3) din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de Inspecția Judiciară.

4. Conținutul verificărilor efectuate

Verificările, efectuate potrivit art. 74 alin. (1) lit. g) din Legea 317/2004 și art. 96-99 din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspecția Judiciară, au vizat:

- (a) materialele depuse de către petentă;
- (b) identificarea și analizarea articolelor mass-media relevante pentru soluționarea lucrării;
- (c) cunoașterea poziției „Comisarul.ro”, în care a fost publicat articolul „CULISE / Negocierile Danei Gîrbovan cu PSD, acasă la lordache. Lia Savonea,

COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN CONSILIUL COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR - Combaterea dezinformării online: o abordare europeană” (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/DOC/?uri=CELEX:52018DC0236&from=EN>)

¹⁵ <http://www.contnbutors.ro/media-tech/portaluri-de-stiri-false-clone-abureli/>, <https://www.scena9.ro/articole/stiri-dubioase>, <https://www.dici21.ro/stiri/sta-celor-71-de-site-uri-trecute-la-verifica-sursa-si-din-alte-surse-667527>, <http://www.mediafax.ro/life-inedit/aplicatia-de-necrezut-vaneaza-fake-news-urile-din-romania-care-sunt-cele-7q-de-site-uri-vizate-16156645>.

omul-cheie.”, cu privire la identitatea autorului și veridicitatea informațiilor din cuprinsul articolului;

(d) analizarea factuală a articolului prevăzut la punctul (e).

5. Situația de fapt reținută și argumentarea soluției propuse

A. Se reține că, în contextul factual detaliat la punctul 2, la 3 septembrie 2019, cu ocazia discutării, în Secția pentru judecători a CSM, a cererii petentei de revenire asupra demisiei, doamna judecător Andrea Chiș a susținut următoarele:

„ (...) am observat că, în ceea ce privește nominalizarea, nu sunt foarte clare circumstanțele în care ea s-a realizat, pentru că, de exemplu, un ziar spune că s-a întâlnit în casa unui om politic, respectiv a vice-președintelui Camerei Deputaților, a domnului deputat lordache. Și eu solicit de asemenea să sesizăm Inspecției Judiciare pentru că sunt două posibilități: este un fapt adevărat și putem discuta aceeași abatere sau este neadevărat și atunci eu vă solicit să apărăm reputația profesională și independența doamnei judecător, pentru că asta este de competența secției de judecători, însă cred o astfel de imputație nu poate rămâne necercetată.”¹⁶

„Ziarul” la care doamna judecător Chiș a făcut referire a fost, potrivit propriei declarații, site-ul „comisarul.ro” în care la 24 august 2019 a fost publicat articolul cu titlul “CULISE / Negocierile Danei Gârbovan cu PSD, acasă la lordache. Lia Savonea, omul-cheie”.

Prima constatare care se impune: doamna judecător Chiș a pus în discuție o pretinsă conduită a doamnei judecător Gârbovan, contrară standardelor de disciplină și conduită prevăzute de Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările ulterioare (“L 303/2004”), manifestată prin aceea că beneficiind și de suportul unor persoane de rang înalt din sistemul judiciar, nominalizat fiind chiar numele doamnei judecător Lia Savonea, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, a fost prezentă în casa unui politician, în persoana domnului Florin lordache, vice-președintele Camerei Deputaților, cu scopul de a-și negocia funcția de ministru al justiției; prin aceasta, doamna judecător Gârbovan ar fi încălcat, cu bună știință, interdicțiilor legale (i) de a se abține de la orice manifestări care ar aduce atingere onoarei sau probității profesionale, ori prestigiului justiției, precum și (2) de a desfășura sau participa la activități cu caracter politic, fiind

¹⁶ Înregistrarea ședinței este disponibilă la adresa <http://media.csm1909.ro/sedinta.php?mvvalue=20190903%20%20Sedinta%20Sectie%20pentru%20judecatori%20din%20data%20de%2003%20septembrie%202019>

obligați să se abțină de la exprimarea sau manifestarea, în orice mod, a convingerilor lor politice.

A doua constatare este aceea că la momentul la care doamna judecător Chiș a făcut aceste afirmații, în cadrul ședinței Secției de judecători a CSM, solicitând sesizarea Inspecției Judiciare, nu a prezentat nici un element referitor la punctul de vedere al persoanei vizate sau sursele de documentare, menționând doar că le cunoaște "dintr-un ziar", aceste precizări fiind făcute ulterior printr-o postare pe Facebook, urmare a solicitării doamnei judecător Gîrbovan, postare prin care au fost reluate afirmațiile, de această dată indicându-se și sursa ca fiind site-ul "comisarul.ro".

B. În aprecierea măsurii în care susținerile anterior menționate ale doamnei judecător Andrea Chiș la adresa petentei au afectat reputația profesională a acesteia trebuie avut în vedere *cadrul legal* care definește aceste noțiuni.

Astfel, potrivit art. 75 din Legea nr. 303/2004 și art. 30 din Legea nr. 317/2004, CSM apără judecătorii și procurorii împotriva oricărui act care le-ar putea afecta reputația profesională.

Este de principiu că reputația profesională este o consecință a integrității profesionale și morale de care trebuie să dea dovadă fiecare judecător, aceasta aflându-se în strânsă legătură cu independența, imparțialitatea și integritatea pe care trebuie să le manifeste fiecare judecător în exercitarea profesiei, conferind încredere atât în competența lor profesională, cât și în sistemul judiciar, în ansamblu.

Referitor la noțiunea de „reputație”, aceasta desemnează părerea publică favorabilă sau defavorabilă despre o persoană, despre felul în care este cunoscută sau apreciată. Părerea publică defavorabilă este, în principiu, de natură să aducă atingere reputației unei persoane, fiind justificată dacă se bazează pe fapte reale, și sancționabilă dacă se bazează pe afirmații tendențioase, făcute în scopul de a-i discredita acesteia onoarea sau reputația.

Reputația profesională constituie o valoare esențială în exercitarea funcției, reprezentând părerea pe care magistratul o creează în conștiința colectivă despre modul în care își exercită profesia.

Din această perspectivă, reputația judecătorului presupune obligația de a avea o conduită generală exemplară, căreia îi corespunde dreptul de a se bucura de reputație în fața societății, a justițiabililor, precum și a corpului profesional și, pe de altă parte, obligația statului de a garanta menținerea reputației magistratului, atunci când se constată că anumite fapte sunt de natură să îi afecteze prestigiul.

C. Având în vedere situația de fapt reținută anterior precum și cadrul definitoriu al noțiunii de reputație profesională a judecătorului, apreciem că

acțiunea doamnei judecător Chiș este de natură să afecteze reputația profesională a doamnei judecător Gîrbovan și pentru următoarele considerente:

Doamna judecător Chiș este membru ales al CSM din partea curților de apel din anul 2017, având o vechime în magistratură de peste 22 de ani și profesând pe rând la Judecătoria Cluj Napoca, Tribunalul Cluj și Curtea de Apel Cluj.

Într-un interviu acordat publicației "Juridice.ro" la 20 septembrie 2016¹⁷, în contextul alegerilor pentru CSM, doamna judecător Chiș afirma:

"Am fost preocupată în a urma cursuri de comunicare, nu doar cele organizate în cadrul perfecționării profesionale continue prin INM, tocmai pentru a avea conștient, și nu doar intuitiv și din educația generală, instrumentele pentru a comunica cu oricine, inclusiv cu presa.

Rezumând, aș spune că ceea ce mă recomandă este deschiderea mea spre oameni, respectul pentru valori, acceptarea provocărilor și preocuparea pentru soluții reale și durabile, plăcerea unei comunicări eficiente, îndreptate spre rezultat, modul clar de exprimare, oral și în scris."

De asemenea, conform proiectului privind candidatura pentru funcția de membru al CSM, doamna judecător a fost implicată într-un proiect privind o serie de seminarii de comunicare cu Baroul Cluj, proiect desfășurat și cu colaborarea Curții de Apel Cluj, pe parcursul unui an, finalizat cu o propunere de Ghid de bune practici privind cele două profesii, adoptat de Adunarea generală a Baroului Cluj.

În anul 2019, din calitate de manager de proiect, a gestionat elaborarea mai multor ghiduri de comunicare.

În acest context, se impune

A treia constatare potrivit căreia doamna judecător Chiș are pregătire în comunicarea publică, stăpânind conceptele specifice domeniului. Din această perspectivă, existau toate premisele ca doamna judecător să aprecieze în mod corect credibilitatea informației pe care a ales să o prezinte Secției pentru judecatori a CSM în vederea valorificării, prin sesizarea Inspecției Judiciare.

Site-urile de știri false sunt definite ca fiind acele site-uri care publică în mod deliberat știri false sau dezinformări, folosind adesea social media pentru a amplifica traficul și a transmite informația la cât mai multe persoane.

Conform Eurobarometrului Standard 90 în cadrul căruia au fost colectate informații din România, în perioada 8-18 noiembrie 2018, românii consideră că

¹⁷ <https://www.juridice.ro/468734/andrea-chis-cred-in-transparenta.html>

știrile și informațiile care denaturează realitatea sau chiar sunt false reprezintă un pericol pentru democrație (69%, media europeană fiind de 76%). În plus, 72% dintre români consideră că știrile false sunt deseori întâlnite, față de 68% la nivel european și reprezintă o problemă la nivel național (pentru 69% dintre români; 71%, la nivelul UE).

Asumarea articolelor, limbajul în care acestea sunt redactate, precum și originalitatea conținutului original constituie repere pentru identificarea conținutului oricărei publicații, inclusiv al publicației on-line "comisarul.ro".

În analizarea acestor repere, se poate porni de la unul dintre puținele interviuri pe care domnul Mircea Gheorghiu, prezentat ca administrator al publicației "comisarul.ro", l-a acordat, la 12 martie 2017, postului de televiziune "Digi24" (<https://m.digi24.ro/stiri/actualitate/fenomenul-fake-news-ce-spun-autorii-site-urilor-considerate-mincinoase-in-romania-685968>), în cadrul reportajului "Fake news. Ce spun autorii site-urilor considerate mincinoase în România."

"Reporter Digi24: „Putem vorbi de norme deontologice pe care le respectați?”

Mircea Gheorghiu, administratorul site-ului comisarul.ro: „Cred că deontologic este un cuvânt... având în vedere că noi cumva facem o... suntem niște pionieri în zona asta în România, nu știu cât de potrivit este cuvântul”.

Reporter Digi24: Aș vrea să vă mai citesc câteva titluri selectate de pe comisarul.ro: „Dragneo, doamna mă-ta, când ai plecat de acasă, nu ți-a spus lucrurile astea? Jegul de Tăriceanu în fața primarilor. Cucuveaua roșie, singura cârpă care a votat împotriva respingerii ordonanței 13, Degringoladă în PSD: Flocul balonat Codrin Ștefănescu cere excluderea lui Chirică. Proasta lui Ponta critică bugetul”.

Mircea Gheorghiu, administratorul site-ului comisarul.ro: „Sunt niște lucruri pe care toată lumea le gândește despre politicieni, și pe care le auzim în piață - dacă ați fost în piață, probabil că le-ați auzit. Dar, cumva, în clipa în care ajungem în lumea online sau hai să-i zicem de jurnalism clasic, deontologia aia pe care ați adus-o mai devreme în discuție îi oprește pe majoritatea să facă pasul ăsta”.

Reporter Digi24: „Pe dumneavoastră nu”.

Mircea Gheorghiu, administratorul site-ului comisarul.ro: „Pe noi nu. Noi nu suntem, nu avem menajamente de genul acesta și nu cred că ar trebui să avem față de persoanele pe care le-ați enumerat mai devreme în lista aceea. Adică, politicienii nu au scrupule de niciun fel și nu văd de ce noi ar trebui să avem față de ei”.

Reporter Digi24: „De ce acest limbaj, totuși?”

Mircea Gheorghiu, administratorul site-ului comisarul.ro

: „Pentru că merită, pentru că o simțim și nu în ultimul rând, pentru că atrage și trafic”.

Observația 1: toate articolele identificate poartă semnătura comisarul.ro, nefiind asumate de vreo persoană identificabilă. Au mai fost identificate și articole semnate agepres.ro, reprezentând articole preluate integral de pe agenția de presă omonimă. Totodată la secțiunea Contact nu este indicată nici o persoană, modalitatea de comunicare fiind aceea de transmitere a unui e-mail pe o adresă generică redactie@comisarul.ro sau completarea unui formular.

Observația 2: în general, tonul articolelor este unul agresiv care abundă în expresii licențioase, care nu pot fi reproduce în cuprinsul prezentului raport (a se vedea referatul întocmit de Serviciul secretariat și relații publice din Cadrul Inspecției Judiciare nr.91N din 11 octombrie 2019).

Observația 3: în cele mai multe cazuri, site-ul “comisarul.ro” preia știri publicate de alte site-uri, inclusiv agenții de presă, contribuția proprie constând, în general, în generarea unui titlu de tipul Clickbait¹⁸ (în acest sens, a se vedea și referatul întocmit de Serviciul secretariat și relații publice din Cadrul Inspecției Judiciare nr.91N din 11 octombrie 2019).

În analiza credibilității informațiilor cuprinse în articolul “CULISE/Negocierile Danei Gârbovan cu PSD, acasă la lordache. Lia Savonea, omul-cheie.” publicat de site-ul “comisarul.ro” la 24 august 2019 au fost avute în vedere informațiile disponibile în spațiul public la acea dată.

Pe baza unor criterii ușor accesibile nu numai profesioniștilor, publicate și recomandate de Universitatea Harvard¹⁹: (i) editorul articolului nu este credibil întrucât articolul nu este semnat iar site-ul pe care este publicat nu este administrat de nicio persoană identificabil; (ii) stilul de redactare este unul neîngrijit, autorul anonim încercând să potențeze informația neverificată prin titlul scris cu majuscule „CULISE” care sugerează cititorului că informația este una sensibilă.

Deși Inspecția Judiciară a solicitat redacției “comisarul.ro”, la adresa de e-mail indicată pe site, informații cu privire la veridicitatea informațiilor din articol, precum și date despre autorul/autorii acestuia, demersul a rămas fără

¹⁸ Clickbait este o formă de reclamă falsă concepută pentru a atrage atenția și a atrage utilizatorii să urmărească să citească, cu o caracteristică definitorie de a fi înșelător. , de obicei senzaționalizat sau înșelător. Autorul acestui tip de titluri își propune să exploateze curiozitatea, oferind doar informații suficiente pentru a face curioși cititorii site-urilor de știri, dar nu suficient pentru a-și satisface curiozitatea fără a face clic pe conținut. (sursa wikipedia)

¹⁹ <https://www.summer.harvard.edu/inside-summer/4-tips-spotting-fake-news-story>

rezultat, fapt ce indică voința de păstrare a anonimatului administratorilor respectivului site.

De remarcat este că autorul articolului nu precizează sursa informației, indicând că aceasta provine din „surse bine informate”. În urma verificărilor efectuate de compartimentul de specialitate din cadrul Inspecției Judiciare, informația nu a fost identificată pe alte site-uri cu excepția “comisarul.ro” și <https://www.cetateanimplicat.ro>, acesta din urmă fiind și el un site fără date de identificare sau autor al articolului.

În materia fake news există practica de citare/prezentare a informațiilor pe site-uri diferite, neasumate, tocmai pentru a induce în eroare cititorii, care la o verificare simplă descoperă că informația se regăsește în mai multe locuri și creează premisele că informația ar putea fi reală.

Pentru aceste considerente, rezultă

A patra constatare: Articolul în discuție îndeplinește condițiile unei știri potențial false întrucât nu este asumat de niciun autor, este publicat pe un site care nu are date de identificare, este redactat neprofesionist din punct de vedere jurnalistic și nu indică sursa informației prezentate, informație care nu se regăsește pe alte site-uri credibile.

Într-o altă ordine de idei, verificările efectuate au reliefat că anterior datei de 3 septembrie 2019, informația conform căreia doamna judecător Gîrbovan a negociat portofoliul de ministru acasă la deputatul Florin Iordache nu a constituit un subiect pe agenda publică.

Situația a devenit cu totul alta la 3 septembrie 2019 când au fost difuzate în media următoarele articole având ca obiect dezbaterile din Secția pentru judecători a CSM pe marginea informației conform căreia doamna judecător Gîrbovan a negociat portofoliul de ministru acasă la domnul deputat Florin Iordache. Astfel, cu titlu de exemplu, prezentăm următoarele titluri:

— *“Întrebarea zilei în ședința CSM: Și-a negociat Dana Gîrbovan postul de ministru al Justiției? Florin Iordache, pentru B1.RO: "Terminați cu prostiile, discuțiile, dacă au venit, au fost din partea Guvernului",* (<https://www.b1.ro/stiri/eveniment/exclusiv-o-judecatoare-propune-sesizarea-inspectiei-judiciare-in-legatura-cu-negocierile-dintre-florin-iordache-si-dana-garbovan-iordache-a-uitat-tot-terminati-cu-prostiile-eu-nu-sunt-sustinator-293160.html>);

— *“Cazul Dana Gîrbovan a încins spiritele în Secția pentru judecători a CSM. Poate redeveni judecător”* (<https://romania.europalibera.org/a/cazul-dana-g%C3%A2rbovan-%C3%AEn-discu%C8%9Bia-sec%C8%9Biei-pentru-judec%C4%83tori-a-csm-va-fi-acceptat%C4%83-renun%C8%9Barea-la-demisia-din-magistratur%C4%83-/30143729.html>);

— “CSM: Dana Gârbovan poate reveni în magistratură” (<https://www.euractiv.ro/justitie/csm-dana-garbovan-poate-reveni-in-magistratura-15758>);

— “Un judecător CSM cere sesizarea Inspecției Judiciare în cazul Danei Gârbovan, respinsă de șeful statului la șefia ministerului Justiției” (https://adevarul.ro/news/eveniment/un-judecator-csm-cere-sesizarea-inspectiei-judiciare-cazul-danei-girbovan-respinsa-seful-statului-sefia-ministerului-justitiei-1_5d6e2e8e892c0bb0c640541e/index.html);

— “Contre în CSM: Un judecător a cerut ca Dana Gârbovan să fie cercetată disciplinar” (https://www.stiripesurse.ro/contre-in-csm-un-judecator-a-cerut-ca-dana-girbovan-sa-fie-cercetata-disciplinar_1379850.html).

Din analiza cuprinsului articolelor anterior menționate se desprinde

A cincea constatare: sursa citată în legătură cu informația conform căreia doamna judecător Dana Gârbovan a negociat portofoliul de ministru acasă la deputatul Florin Iordache nu este site-ul comisarul.ro ci doamna judecător Andrea Chiș care a invocat apariția acestei informații în mass media.

Cronologia evenimentelor evidențiază că fără intervenția doamnei judecător Chiș, știrea respectivă ar fi rămas ignorată, fără impact în rândul opiniei publice, aceasta căpătând credibilitate și, ca urmare fiind amplificată și diseminată, tocmai datorită faptului că a fost preluată de o persoană cu autoritate și influență, fiind adusă în discuție în cadrul unui înalt for al magistraturii, respectiv ședința Secției pentru judecători a CSM. Acțiunea doamnei judecător Chiș se poate înscrie într-un mecanism de dezinformare, etapizat după cum urmează: (i) crearea știrii false; (ii) preluarea știrii de o persoană cu autoritate și influență, capabilă să îi confere credibilitate; (iii) amplificare/diseminarea informației la o scară largă. Dacă prima și cea de a treia dintre etapele anterior menționate, mass media a jucat un rol primordial, în cea de a doua etapă, acesta i-a revenit, în condițiile menționate, doamnei judecător Chiș.

Pentru toate considerentele anterior expuse, apreciem că acțiunea doamnei judecător Chiș a avut repercusiuni cu impact direct asupra reputației profesionale a doamnei judecător Gârbovan, în condițiile în care în perioada imediat următoare știrea respectivă, care până atunci fusese ignorată de restul presei, a fost preluată la scară largă, amplificată și diseminată, creeând premisele știririi reputației profesionale acesteia.

Consecința acestei acțiuni a doamnei judecător Chiș a fost aceea de a crea o imagine nefavorabilă petentei determinată de suspiciunile în rândul colegilor și opiniei publice cu privire la probitatea morală și reflectată direct în activitatea sa profesională, fiind de natură a afecta reputația profesională a acesteia, astfel că se apreciază că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art. 30

alin. (2) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, modificată și republicată, sens în care,

PROPUN

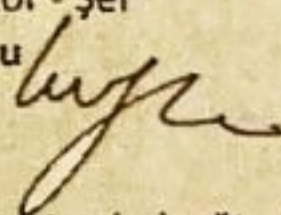
1. Admiterea sesizării formulate de doamna judecător Dana Cristina Gîrbovan cu privire la apărarea reputației sale profesionale.
2. Înaintarea prezentului raport Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii pentru a dispune în conformitate cu dispozițiile art. 30 din Legea nr. 317/2004 privind organizarea Consiliului Superior al Magistraturii modificată și republicată.

Inspector judiciar,
Judecător **Luciana Aydin**

14.X.2019

Avizat - Inspector - Șef
Lucian Netejoru

Avizat - Director Direcția de Inspecție pentru judecători
Judecător **Bogdana Alina Orășeanu**